

מב:

	עין משפט
ג	א א מ״י פ״ב מהלכות סנהדרין הלכה ג סגנו ענין נח:
ב	ב מ״י שם פ״יג הלכה א סגנו שם:
ג	ג נמ״י פ״ו מהל' מעשה הקרבנות הל' ב:]
ד	ד נמ״י פ״ג מהל' פרה הלכה א:]

רבינו חננאל

פ"ו נגמר הדין מוציאין אותו לסקלו כו'. ואקשי' וכי בית הסקילה חוץ לב"ד הוה והתניא בית הסקילה היה חוץ לשלש מחנות ושנין אי מודמנא מילתא ונפק בי דינא חוץ לג' מחנות מרחקין לבית הסקילה טפי חוץ (למחנות) [לב"ד] כי הויכא דלא לימחוי ב"ד רוצחים ומנא לן דבית הסקילה היה חוץ לג' מחנות דת"ר הוצא את המקלל אל מחוץ למחנה וכתיב בפרים הנשרפין אל מחוץ למחנה מה להלן חוץ לג' מחנות דכתיב בפר כהן משיח את מחוץ למחנה ובפר העדה כתיב אל מחוץ למחנה וכתיב בדרשן הנשרפים מה להלן כתיב ביה אשר ישחט אל מחוץ למחנה ואינו אלא מחוץ למחנה אחת ואמרין מסתברא מפרים הנשרפים הוה ל' למילף שכן יש בהן הוציא אל מחוץ למחנה כשם שכתיב במקלל ובשחט חוץ אין כתיב בו הוצא ועוד פר כהן משיח מנשירו לעבודה שאין חוטא מקריב לכפר הלא תראה ביום הכפורים חטאתו ואתר כך חטאת העם ומכפר חטאתו ומקלל מיתתו מכפרת כדכתיב ולארי לא יכופר בדם אשר שופך בה כי אם בדם שופכו ומכשירו וי"א מדכתיב בפר העדה וסמכו זקני העדה את ידיהם ובמקלל כתיב וסמכו כל השומעים את חמטא: וזה נמשחו וניטלת המקלל וזה נשמתו וניטלת השוחט חוץ שהוא בכרת לאפוקי פרים שבשרם נשרף. וכן המקלל ושוחט חוץ איך בהן פיגול. ואסיק' מכשיר ממכשיר עדיף ליה ושאר השמועה

בית הסקילה היתה חוץ לִשְׁלֹשׁ מחנות. היינו צירושלים לאיכא שלש מחנות ובתי דינין שכל עיר ועיר היתה צית הסקילה חוץ לעיר כדפ' הקונטרס והיינו משום דכל עיירות המוקפות חומה יש להן דין מחנה ישראל כדמתן בפרק קמא דכלים: **ב**י היכי דלא יתחזו בית דין רוצחים. אמאי דמרחיקין רחוק מב"ד צית הסקילה יהיב טעמא כדפ"ה אבל חוץ לב"ד קרא קא דריש צמתני' הולא את המקלל והא דלמר צפ' נערה שנתפתתה (כמונות דף מד. ומה: ושס"א) נערה המאורסה שאין לה פתח צית אז ועודל ע"ו צעיר שרוצה נכרים סוקלין אותם על פתח צית דין שאני התם דכתיב שערין וכיון דלא אפשר מוקמינן אשער צ"ד והאי דלא יליף שאר נסקלין מהתם דנצעי שערין דלמלא הוו להו נערה המאורסה ועודל ע"ו שני כמוצים הנאים כאחד ועוד הא כתיב הולא כדמתן צמתניתינ:

ונאמר בפרים הנשרפים. תימה והא בקדשים דבר הלמד בהיקש אין חוזר ומלמד צגורה שזה ואיכא למ"ד בפרק אהיו מקומן (וצמים דף ג.) דבתר המלמד אוליין כיון דמלמד קדש אע"ג דלמד חול והיא גופה תימה צפר העדה מנא לן כיון דפר כהן משיח לא גמר אלא מהיקישא דדשן ולמאן דגמר בסוף אהיו מקומן (שם דף קז.ו.) הימנו ודבר אחר א"ש דלאגב דגמרינן ההוא מחנה שכתוב בו צהדיא גמרינן מיניה אחריינ': **שבן אדם**. דמוך למחנה דשחוטין חוץ אלאס קאי כדפ"ה מיהו אע"ג דהיינו ודאי פשטיה דקרא מ"מ אס עמד בחוץ והכניס ידו לפנים ושטט או ששטט צסקין ארוכה שחיטתו כשירה כדאמרינן פרק שני דוצחים (דף לב.) וצריש חולין (דף ב:) ואס עמד צפנים והושיט ידו בחוץ ושטט בחוץ חייב דלאו צשוטט תליא מילתא אלא צצהמה דקדשים דקיימא בחוץ: **פיגול**. הא דלא נקט נותר וטמא דלא חשיב אלא מידי דשייך בהולאת מחנה מיהו קשה דלא חשבו פסול יולא:

מישה היבא הוה יתיב. וא"ת כל הני דפריס למה לי וי"ל דלא תימא יליף משחוטין חוץ דקדשים מקדשים:

לא

למחנה ישראל
האי מיבעי
ליה לעשייה עשייה בהדיא כתיבא

למחנה. צאו את אהרן בהולאת הדשן של תפוח שעל המוצח החיצון שאין מלמדנו כלום שהרי כבר נאמר צפר כהן המשיח אלו^(א) שפך הדשן ישרף וכתיב צדידהו חוץ למחנה ממילא שמעינן דשפך הדשן חוץ למחנה הוא ולמה נאמר כאן ליתן לכולם מחנה שלישית דעל כרחיק כולוה צחד דוכתא עביד להו: ולינף. מקלל מחוץ למחנה דשחוטין חוץ דהוי חוץ למחנה אחת כדכתיב (ויקרא יז) ואל פתח אהל מועד לא הביאו: **שכן הולא אל מחוץ מכשיר ומכפר**. סימן הוא שדומה מקלל לפריס נשרפין בכל אלה ולא לשחוטין חוץ: **הולא**. במקלל ופריס נאמר הולאה ולא בשחוטין חוץ. ונאמר בהן אל מחוץ למחנה ובשחוטין חוץ לא כתיב אלא אשר י^(א) ישחט מחוץ. ומחוץ למחנה האמור צשניהם הכשר מנותן צכך ומחוץ למחנה האמור בשחוטין חוץ אין הכשירן אלא עצירה היא. ובמקלל ופריס מכפר הולאתן כדאמרינן (לקמן דף מג:) צמתני' היום הזה אחת עכור כו' אבל שחוטין חוץ אינה כפרה אלא חטא: **שכן אדם** מחוץ למחנה דמקלל צאדם כתיב וכן האמור בשחוטין חוץ אלאס השוחט קאי שלא ישחט מחוץ למחנה ומחוץ למחנה האמור צפריס אפר קאי ולאו אלאס דלא כתיב יא^(א) אלא והוליא את כל הפר אל מחוץ למחנה: **חוטא**. מקלל חוטא הוא ושוחט חוץ חוטא לאפוקי פר דלאו חוטא הוא: **צנשמה**. מחוץ למחנה של שניהם נטילת נשמה נאמר זה נסקל וזה שוחט אבל פר א^(א) שוחט ועומד: לישנא אחרינא נטילת נשמה דשוחט חוץ היינו כרת שמתחייב צשחיטה זו: **פיגול**. מחוץ למחנה דשחוטין חוץ ומקלל אי אתה מואא פיגול על יד אותו חוץ למחנה אבל פריס ראוין להתפגל על יד אותו חוץ למחנה שאס שחטו על מנת להקטיר אימוריהן בחוץ מתפגלין. ולישאנא דקרא נקט דקרי חוץ למקומו פיגול כדאמר^(א) צוצחים (דף סח.) ואע"ג דלישאנא דרבנן לא קרי פיגול אלא חוץ לומנו: **מכשיר עדיף ליה**. למילף חוץ למחנה האמור צשני אלו כך היא חובתו וראויין ללמוד זה מזה ולא מחוץ למחנה דשחוטין חוץ שהוא שלא כרת וכמאז: **רצ פפא אמר**. מהכא נפקא לן צית סקילה חוץ לג' מחנות: **משא**. לוי היה ושרוי צמחנה לויא ואמר ליה רחמנא הולא כו': **לעשיי**. לומר שכתו שנלטוו כך עשו:

נגמר הדין פרק ששי סנהדרין

נגמר הדין. לחוצה: **מוציאין אוסו לסקלו**. אידי דסקילה רישא

דכולהו ארבע מיתות היא מפרש מילי דידה צרישא והדר

מפרש שארא צפירקין דלקמן כסדר: **חוץ לנים דין**. רחוק מצית

דין קצת: **שנאמר הולא**. אלמא לאו צמקוס הועד קטלוהו: **והסודרין צידו**. לקמיה מפרש למאי מיבעי:

נגמך הדין *מוציאין אותו לסוקלו בית הסקילה היה חוץ לבית דין ^(א) שנאמר י^(א) הוצא את המקלל אחד עומד על פתח בית דין והסודרין בידו וסוס רחוק ממנו כדי שיהא רואהו אומר אחד יש ללמד ^(א) עליו זכות הלה מניף בסודרין והסוס רין ומעמידן ואפילו הוא אומר יש לי ללמד על עצמי זכות מחזירין אותו אפילו ארבע וחמש פעמים ובלבד שיש ממש בדבריו: **גב'** ובית הסקילה חוץ לב"ד הוה ותו לא והא תניא בית הסקילה היה חוץ לשלש מחנות אין כדקאמרת והא דקתני הכי נפקא מינה דאי נפיק בי דינא ויתיב חוץ לשלש מחנות עבדינן בית הסקילה חוץ לב"ד כי היכי דלא מיתחזי ב"ד רוצחין א"ג כי היכי דתיהוי ליה הצלה מנהני מילי דת"ר הוצא את המקלל אל מחוץ למחנה חוץ לג' מחנות אתה אומר חוץ לג' מחנות או אינו אלא חוץ למחנה אחת נאמר כאן מחוץ למחנה ונאמר בפרים הנשרפין חוץ למחנה מה להלן ^(א) חוץ לשלש מחנות אף כאן י^(א) חוץ לשלש מחנות והתם מנל^(א) דרתנו רבנן ^(א) והוציא את כל הפר אל מחוץ למחנה חוץ לשלש מחנות אתה אומר חוץ לשלש מחנות או אינו אלא חוץ למחנה אחת כשהוא אומר ^(א) אל מחוץ למחנה בפר העדה שאין ת"ל שהרי כבר נאמר ^(א) וישרף אותו כאשר שרף את הפר הראשון ליתן לו מחנה שניה וכשהוא אומר ^(א) אל מחוץ למחנה בדרשן שאין ת"ל שהרי כבר נאמר ^(א) על שפך הדשן ישרף ליתן לו מחנה שלישית ולילף משחוטין חוץ מה להלן חוץ למחנה אחת אף כאן חוץ למחנה אחת מסתברא מפרים הנשרפין ה"ל למילף שכן הוצא אל מחוץ למחנה מכשיר ומכפר אדרבה משחוטין חוץ ה"ל למילף שכן אדם חוטא בנשמה פיגול *מכשיר ממכשיר עדיף ליה רב פפא אמר משה היבא הוה יתיב במחנה לוייה ואמר ליה רחמנא י^(א) הוצא את המקלל אל מחוץ למחנה חוץ למחנה לוייה ^(א) ויוציאו את המקלל אל מחוץ למחנה חוץ למחנה חוץ ליה לעשייה עשייה בהדיא כתיבא ובני

נגמך הדין. לחוצה: **מוציאין אוסו לסקלו**. אידי דסקילה רישא דכולהו ארבע מיתות היא מפרש מילי דידה צרישא והדר מפרש שארא צפירקין דלקמן כסדר: **חוץ לנים דין**. רחוק מצית

דין קצת: **שנאמר הולא**. אלמא לאו צמקוס הועד קטלוהו: **והסודרין צידו**. לקמיה מפרש למאי מיבעי:

והסוס רחוק ממנו כדי שיהא. אדם רוכב על סוס ונמשך על גז צית הסקילה שיהא קרוב לרדוף אחר הנסקלין ומנלי ומתרחק מזה שהסודרין צידו מלא עיניו וצלצד שיוכל לראותו אס יינף צסודרין: **אמר אחד**. מב"ד יש לי ללמד עליו זכות: **הל**. העומד על הפתח ורוכב הסוס היה מכיר צו והוא רן אחר המנהיגים ומעמידן עד שיחקרו צ"ד אס יהא טעס צצבריו של זה: **ולנדר שיהא ממש צצבריו**. קצת ראהי הדומה לזכות. ובגמרא^(א) פריך מנא ידעי הך סוקלין אס יש ממש צצבריו והלא לא מלמדיים הים: **גב'** **וצים הסקילה חוץ לנים דין**. הוא דצעיןן אבל חוץ לשלש מחנות לא צעין: **חוץ לשלש מחנות**. צירושלים הוא דשייך למימר דליכא עורה מחנה שכניה והר הצית מחנה לוייה וכל העיר מחנה ישראל וצבתו דנים צצכל עיר ועיר נמי הוי צית הסקילה חוץ לעיר דומיא דירושלים: ומשני נ"מ. מדמתן חוץ לצית דין: **דאי נפיק צי דינא**. וקצבי מקוס הוועד שלהם חוץ לעיר כגון שמי סנהדרלות קטנות שהיו צירושלים אחת על פתח העורה ואחת יושב על פתח הר הצית וכן כל שאר עיירות אי קצבי מקומן חוץ לחומה צצדין צית הסקילה חוץ לב"ד רחוק מהן: **כי היכי דלא ליסחוי צים דין רוצחין**. דגנאי הדבר דמתן (מכות דף יז.) סנהדרין ההורגת פעס אחת צצצוע נקראת חבלנית וכל שכן אס יהיה קרוב למקומן מיחוי מקוס איצוד נפשות: **אי נמי**. לכך היו מרחיקין צית הסקילה כדי שתאז שעות לסקילה צחורך הדךך וצמוך כך ימנא אחד ראהי של זכות וינילוהו ויחיוירוהו ותיהוי ליה הללה: **מנא הני מילי**. דצית הסקילה חוץ לשלש מחנות: **פריס הנשרפים**. פר העלס דבר של ציצוד ופר כהן משיח שאינן נאכליןן אלא נשרפין כדכתיב והוליא את כל הפר אל מחוץ למחנה וגו': **שאיין פ"ל** אין אנו למידיס ממנו כלום שהרי כבר נאמר כאשר שרף את הפר הראשון של משיח וצההוא כבר נאמר^(א) אל מחוץ למחנה ומה צא זה ללמדנו אלא ליתן להם מחנה שניה: **וכשהוא אומר אל מחוץ למחנה** שחטו על מנת להקטיר אימוריהן בחוץ מתפגלין. ולישאנא דקרא נקט דקרי חוץ למקומו פיגול כדאמר^(א) צוצחים (דף סח.) ואע"ג דלישאנא דרבנן לא קרי פיגול אלא חוץ לומנו: **מכשיר עדיף ליה**. למילף חוץ למחנה האמור צשני אלו כך היא חובתו וראויין ללמוד זה מזה ולא מחוץ למחנה דשחוטין חוץ שהוא שלא כרת וכמאז: **רצ פפא אמר**. מהכא נפקא לן צית סקילה חוץ לג' מחנות: **משא**. לוי היה ושרוי צמחנה לויא ואמר ליה רחמנא הולא כו': **לעשיי**. לומר שכתו שנלטוו כך עשו:

נגמר הדין פרק ששי סנהדרין

נגמר הדין. לחוצה: **מוציאין אוסו לסקלו**. אידי דסקילה רישא דכולהו ארבע מיתות היא מפרש מילי דידה צרישא והדר מפרש שארא צפירקין דלקמן כסדר: **חוץ לנים דין**. רחוק מצית

דין קצת: **שנאמר הולא**. אלמא לאו צמקוס הועד קטלוהו: **והסודרין צידו**. לקמיה מפרש למאי מיבעי:

והסוס רחוק ממנו כדי שיהא. אדם רוכב על סוס ונמשך על גז צית הסקילה שיהא קרוב לרדוף אחר הנסקלין ומנלי ומתרחק מזה שהסודרין צידו מלא עיניו וצלצד שיוכל לראותו אס יינף צסודרין: **אמר אחד**. מב"ד יש לי ללמד עליו זכות: **הל**. העומד על הפתח ורוכב הסוס היה מכיר צו והוא רן אחר המנהיגים ומעמידן עד שיחקרו צ"ד אס יהא טעס צצבריו של זה: **ולנדר שיהא ממש צצבריו**. קצת ראהי הדומה לזכות. ובגמרא^(א) פריך מנא ידעי הך סוקלין אס יש ממש צצבריו והלא לא מלמדיים הים: **גב'** **וצים הסקילה חוץ לנים דין**. הוא דצעיןן אבל חוץ לשלש מחנות לא צעין: **חוץ לשלש מחנות**. צירושלים הוא דשייך למימר דליכא עורה מחנה שכניה והר הצית מחנה לוייה וכל העיר מחנה ישראל וצבתו דנים צצכל עיר ועיר נמי הוי צית הסקילה חוץ לעיר דומיא דירושלים: ומשני נ"מ. מדמתן חוץ לצית דין: **דאי נפיק צי דינא**. וקצבי מקוס הוועד שלהם חוץ לעיר כגון שמי סנהדרלות קטנות שהיו צירושלים אחת על פתח העורה ואחת יושב על פתח הר הצית וכן כל שאר עיירות אי קצבי מקומן חוץ לחומה צצדין צית הסקילה חוץ לב"ד רחוק מהן: **כי היכי דלא ליסחוי צים דין רוצחין**. דגנאי הדבר דמתן (מכות דף יז.) סנהדרין ההורגת פעס אחת צצצוע נקראת חבלנית וכל שכן אס יהיה קרוב למקומן מיחוי מקוס איצוד נפשות: **אי נמי**. לכך היו מרחיקין צית הסקילה כדי שתאז שעות לסקילה צחורך הדךך וצמוך כך ימנא אחד ראהי של זכות וינילוהו ויחיוירוהו ותיהוי ליה הללה: **מנא הני מילי**. דצית הסקילה חוץ לשלש מחנות: **פריס הנשרפים**. פר העלס דבר של ציצוד ופר כהן משיח שאינן נאכליןן אלא נשרפין כדכתיב והוליא את כל הפר אל מחוץ למחנה וגו': **שאיין פ"ל** אין אנו למידיס ממנו כלום שהרי כבר נאמר כאשר שרף את הפר הראשון של משיח וצההוא כבר נאמר^(א) אל מחוץ למחנה ומה צא זה ללמדנו אלא ליתן להם מחנה שניה: **וכשהוא אומר אל מחוץ למחנה** שחטו על מנת להקטיר אימוריהן בחוץ מתפגלין. ולישאנא דקרא נקט דקרי חוץ למקומו פיגול כדאמר^(א) צוצחים (דף סח.) ואע"ג דלישאנא דרבנן לא קרי פיגול אלא חוץ לומנו: **מכשיר עדיף ליה**. למילף חוץ למחנה האמור צשני אלו כך היא חובתו וראויין ללמוד זה מזה ולא מחוץ למחנה דשחוטין חוץ שהוא שלא כרת וכמאז: **רצ פפא אמר**. מהכא נפקא לן צית סקילה חוץ לג' מחנות: **משא**. לוי היה ושרוי צמחנה לויא ואמר ליה רחמנא הולא כו': **לעשיי**. לומר שכתו שנלטוו כך עשו:

ובני

מסורת הש"ס

^(א) [לקמן נב.] (ג) [נבי סדר המשנה לי ללמד.] (א) יומא סת. וצמים קה.; (ד) [לקמן מג.] (ס) [ויקרא ד,ו] (י) [ג"ל על,] (י) ישחט מחוץ למחנה ומחוץ כלי' כש"ל וע"ש, (ח) [נ"ש שכתבו גד"ה על פתח בלופן אחר,]

תורה אור השלם

- הוציא את המקלל אל מחוץ למחנה וקמכו כל השמעים את יידיהם על ראשו ונגמנו אותו כל העדה: ויקרא כד יד
- והוציא את כל דהפר אל מחוץ למחנה אל מקום טהור אל שפך הדשן ושרף אותו על עצים באש על שפך הדשן ושרף:

- ויקרא ד יב
- והוציא את דהפר אל מחוץ למחנה ושרף אותו כאשר שרף את דהפר וקרא ד כא
- ותפש את בגדיו ולבש בגדים אחרים והוציא את הדשן אל מחוץ לפחנה אל מקום טהור: ויקרא ו ד
- וידבר משה אל בני ישראל ויצאיו את המקלל אל מחוץ לפחנה וירגמו אותו אבן ובני ישראל עשו כאשר צוה יי' את משה: ויקרא כד כג

גליון הש"ס

^(א) מכשיר סבשיד עדיף ליה. ע"ל דף נב ע"א מוס' ד"ה שכן:

הגהות הב"ח

^(א) במשנה חוץ לב"ד רחוק מב"ד שנאמר הולא וכו' אמר אחד:

הגהות מהר"ב רנשבורג

^(א) רש"י ד"ה צנשמה וכו' אבל פר שוחט ועומד צ"ל שחוט ועומד:

מוסף רש"י

וכשהוא אומר אל מחוץ למחנה בדרשן. בהולאת דשן המוצח והוליא את הדשן אל מחוץ למחנה, שאין ת"ל. איני מלמד כלום, דלאנא ידיענא דלא מחוץ למחנה מוליאים אותו, דכתיב צפריס הנשרפים אל שפך הדשן וכתיב צהו מחוץ למחנה (ויחא סח.) וצחיתם קה"ה.

מסורת הש"ס

(א) וְלָקֵמָן מִהֶּ. ע"ש סוטה כג: ע"ש, (ב) בְּיָמָי סָאן, (ג) בְּיָמָי סָא. ע"ש ודוגמתו ברי"ה לד., (ד) עֵינִי מוֹסֵפּוֹת סוטה ח: ד"ה ואח"כ, (ה) שְׁמֹחוֹת פ"צ, ו) נְצִיב קלד:, (ז) לַעֲלִי לָד., (ח) תּוֹסֵפִי פ"ט, (ט) וַיּוֹמַר פה:, (י) מִכָּאן עַד סוֹף העמוד השֹׁמֵט ע"י הַנְּטוּרָה וּתּוֹסֵף כָּאֵן ע"פ וַיַּעֲלֶיהָ ר"פ וס"א, (כ) נִפְסָא נִסְפָּ: וְנִסְפָּ: הַעֲלִינָן, (ל) וַיִּקְרָא כד:, (מ) נִשְׁמֹת (נ), (ו) וְלָקֵמָן מִהֶ., (ס) יִרְאָה שְׁתַּמְקֵק כְּבוֹד, (ע) מִכָּאן עַד סוֹף עַמּוּד הוֹשֵׁט ע"י הַנְּטוּרָה וּתּוֹסֵף כָּאֵן מִסָּא,

תורה אור השלם

- וְיִדְבַר מֹשֶׁה אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּצִיאֵהוּ אֶת הַמִּקְלָל אֶל מַחֲזִיק הַמִּזְבֵּחַ וַיִּרְגְּמוּ אוֹתוֹ אֲבָן וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל נִשְׁעוּ בְּאֶשֶׁר צִוָּה יְיָ אֶת מֹשֶׁה: ויקרא כד כג
- וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל מֹשֶׁה מוֹת יוֹמֶת קָאִישׁ רְגוֹם אוֹתוֹ בְּאֶבְנִים כָּל הַעֲדָה מַחֲזִיק הַמִּזְבֵּחַ: ויקרא כד יד
- הוֹצֵא אֶת הַמִּקְלָל אֶל מַחֲזִיק הַמִּזְבֵּחַ וְקַמּוֹב כָּל הַשְּׂמָיִם אֶת יְדֵיהֶם עַל רֹאשׁוֹ וַיִּרְגְּמוּ אוֹתוֹ כָּל הַעֲדָה: ויקרא כד יד
- תָּנוּ שְׂכָר לְאוֹבֵד וַיִּזְן לְקִיר נֶפֶשׁ: מִשְׁלִי לֹא י: דברים יג ט
- תהילים מב ג
- תהילים מא ו
- שמות כב ז
- תהילים י ח
- ישעיה יא א
- ישעיה די יט,
- שמות ד כב
- שמות ד כג
- תהילים ק א
- תהילים נ כג

הגהות הב"ח

(א) גמ' הווא מיינע ליה לסמיכי' ולדחיי' כל"ה ותינת חד ותינת וחד נמחק: (ב) שם לא זיכה לא לא זיכה פשיטא:

מוסף רש"י

מנפח רב ששת בידיה. דרך שחוק כלדס שמנפח קס מתחת ידיו ומשליטו לאצור, כלומר מה היות שהלך כך אצד טעמו כו' (ושב"ם ב"ב קלד:). ורואין אותו. לענין המנין (ושיל דרבנן. שמלויין אותו עד בית הסקילה וחס אמר יט לי ללמד זכות על עמי ישמעו אלו אם יש ממש בדבריו אם לאו (יומא פ:).)

נגמר הדין פרק ששי סנהדרין

ובני ישראל עשו.
זההוא קרא כתיב והרי כלל את הכל למה לי ויוציאו שמע מינה למניינא: **אלא מעתה**.
דדרשת ויוציאו דריש נמי וירגמו כו': **בלא כסופו**.
ערוס ואע"ג דגבי לוואה כתיב ורגמו אותו דש"מ בלא כסופו איידי דכתיב אצן לדרשה כתב נמי אותו.
במקלל כתיב אצן ובמקושש כתיב [במדבר טו] אבנים: **והא האי סנא**.
דלעיל [נצ:]: **נאמר קאמר**.
מגזרה שוה דפרים יליף לה והיכי אחא רב פפא לאיפלוגי עליה דתנא: **והכי קאמר**.
תנא דברייתא אילו לא נאמר ממשמעותא דקרא אכתי לא הוה יכילנא למימר חוץ למחנה אחת דמייתנא שלש מחנות מגזירה שוה דפרים והשתא אפילו גזירה שוה לא נריך: **הואל**.
גרידא משמע הוציאו ממקומן וכי הדר כתיב מחוץ למחנה לאפוקי ממחנה ישראל קאמר: **ההוא**.
ובני ישראל: **מצעי ליה**.
לסמיכה ולדחיה דכתיבי בלוואה ולא מיפרשי בעשייה הדר סיים קרא ובני ישראל עשו אף סמיכה ודחיה.
סמיכה וסמכו כל השומעיסו דחיה לאו הכא כתיבא אלא מסקי ירה יירהי) מכאן שאחד מן העדים בא ודוהרו ומפילו מגובה בית הסקילה לארץ דבית הסקילה גבוה שתי קומות: (לדיך.
דדרשת הוואה באפי נפשיה ואל מחוץ למחנה באפי נפשה כל הוצאות דפרים הנשרפים מאי דרשת בזה: **שפטרף דעסו**.
ולא ידלג) ויתממהה בהריגתו: **ונשפסק**.
נאלס: **מסו**.
מי אמר אי לא אישמתק הוה ממש דבכריו וצריך לספור את הדין ולהציא דיינין אחרים: **מנפח רב ששם בידיה**.
כלומר רוח הוא זה שאמרת כיון שנשתתק מה הועיל אי להכי אחית למיתא אפילו אחד בסוף העולם נמי אימא בכל היוצאין ליהרג שמא יש אחד בסוף העולם שידע לו זכות: ופרקינן מי **דמי הסם לא אחר הכא אחר: שזיכה**.
שהוציא דבריו וטעמו לאור: **סינעי לך**.
מי אמר זיכה דוקא או דילמא ר' יוסי אורכא דמילתא קאמר שאין דרך לתלמיד לומר ש לי ללמד זכות ומשתתק וכן מיתה דמסתמא מיד אומר ראיותיו ומיהו היכא דאיתרמי אימא דסבירא ליה נמי הכי: **ואפי' אפעס ראשונה**

זשניה.
נמי קאמר ובלבד שיש ממש דבכריו ואי ליכא ממש לא מהדרינא: **מנא ידעי**.
אם יש ממש או לאו וכי שלוחים תלמידים צעיקן שיהו סוקלין: **דמסרינן ליה**.
מפעם שניה ואילך שני תלמידי חכמים לילך עמו: **מעיקרא**.
בתחלת הליכתם ולא יחזירוהו אפילו פעם ראשונה אלא"כ יש ממש דבכריו: **וצריך למימר**.
נמי שעבר עבירה פלונית בזים פלוני ובשעה פלונית: **לפניו אין**.
דמשמע בזהליכתו: **מעיקרא לא**.
ארבעים יום קודם: **ש יסרוג נקי**.
רוחא הוא נקי זה וראוי ליהרג שהרג במסתרים.
ותשובה בעלמא הוא מפני האומות שקרוב למלכות היה והיו לריכים להשיג על כל ראיות של הגל שלהם: **זוכה סודה יכבדנני**.
מי שיהרג מודה יכבדנני:

זוזב

⁸הכתיב ונקי וצדיק אל תהרוג אמרו לו אין נקאי יהרג ⁹דכתיב במסותרים יהרג נקי אתיהו לנצר אמר להו נצר יהרג ¹⁰והכתיב ונצר משרשיו יפרה אמרו ליה אין נצר יהרג דכתיב ¹¹ואתה השלכת מקברך כנצר נתעב אתיהו לבוני אמר להו בוני יהרג ¹²הכתיב בני בכורי ישראל אמרו ליה אין בוני יהרג ¹³דכתיב הגה אנכי הורג את בנך בכורך אתיהו לתורה אמר להו תודה יהרג ¹⁴הכתיב מזמור לתודה אמרו ליה אין תודה יהרג ¹⁵דכתיב זוכת תודה יכבדנני:

אריב"ל

מג.

לא נייתי אחריני.
והא דכתיב (דברים יז) יד העדים תהיה צו בראשונה וגו' ה"א דהני מילי היכא דאותה האצן קיימת אצל אס נאצדה או נפלה לים ה"א דלא נייתי אחריני:

פשיטא אחד אבן.
הא דלא חשיב פמילה שגטרף זה משום דלכזרייתא דלקמן (דף מה:): דקמיי כולן נקצרים עמו קאי והתם לא שייך למיתני פמילה שגטרק לתוך פיו:

אל

הוא עכשיו שנאמר ^אקרא גזירה שוה לא צריך רב אשי אמר משה הוכא הוה יתיב במחנה לוייה ואמר ליה רחמנא ^בהוצא את המקלל חוץ למחנה לוייה אל מחוץ למחנה הוכא רחמנא אבנים כתב בהו ובני ישראל עשו כאשר צוה ה' את משה הוה מיבעי ליה ^בחד לסמיכה וחד לדחיה אמרו ליה רבנן לרב אשי לדידך כל הני הוציא דכתיבי בפרים הנשרפים מאי דרשת בהו קשיא: אחד עומד כו': אמר רב הונא פשיטא לי יאחד אבן שנסקל בה ואחד עץ שנחלה בו ואחד סייף שנהרג בו ואחד סודר שנחנק בו כולן ^גמשל צבור מ"ט דמדרייה לא אמרינן ליה זיל וליתיה וליקטול נפשיה בעי רב הונא סודר שמוניפין בו וסום שרץ ומעמידן משל מי הוא כיון דהצלה מדידה הוא או דילמא כיון דבי דינא מחייבין למעבד בה הצלה מדידהו ותו הא דאמר ר' חייא בר רב אשי אמר רב חסדא ^דהיוצא ליהרג משקין אותו קורט של לבונה בכום של יין כדי שתטרף דעתו שנאמר ^התנו שכר לאובד ויין למרי נפש ותניא נשים יקרות שבירושלים ^ההיו מתנדבות ומביאות אותן לא התנדבו נשים יקרות משל מי הא אחא בר הונא מרב ששת אמר אחד מן התלמידים יש לי ללמד עליו זכות וגשתתק מהו ^ומנפח רב ששת בידיה גשתתק אפילו אחד בסוף העולם נמי התם לא קאמר הכא קאמר מאי תא שמע דאמר רבי יוסי בר חנינא ^זיאחד מן התלמידים שזיכה ומת רואין אותו כאילו חי ועומד במקומו זיכה אין לא ^חזיכה הלא זיכה פשיטא לי אמר תיבעי לך: אפילו הוא כו': ואפילו פעם ראשונה ושניה והתניא ^טפעם ראשונה ושניה בין שיש ממש בדבריו בין שאין ממש בדבריו מחזירין אותו מכאן ואילך אם יש ממש בדבריו מחזירין אותו אין ממש בדבריו אין מחזירין אותו אמר רב פפא תרגומה 'מפעם שניה ואילך מנא ידעי ^טאמר אביי דמסרינן ליה זוגא דרבנן אי איכא ממש בדבריו אין אי לא לא ולימסר ליה מעיקרא אנב דבעית לא מצי אמר כל מאי דאית ליה: **מתני'** מצאו לו זכות פטרוהו ואם לאו יצא ליסקל ויכרוז יוצא לפניו איש פלוני בן פלוני יוצא ליסקל על שעבר עבירה פלונית ופלוני עדיו כל מי שיודע לו זכות יבא וילמד עליו: **גמ'** אמר אביי ^אצריך למימר ביום פלוני ובשעה פלונית ובמקום פלוני דילמא איכא ידיעי ואתו ומוזים להו: וכרוז יוצא לפניו: לפניו אין מעיקרא לא: ^בוהתניא בערב הפסח תלאוהו לישו ^בוהכרוז יוצא לפניו מ' יום קודם שהוא יוצא ליסקל על שכישף והסית והדיח את ישראל כל מי שיודע לו זכות יבא וילמד עליו ולא מצאו לו זכות ותלאוהו בערב פסח אמר עולא ותסברא בר הפוכי זכות הוא מסית הוא ורחמנא אמר ^גלא תחמול ולא תכסה עליו אלא שאני ישו ^דדקרוב למלכות הוה: ת"ר חמשה תלמידים היו לו לישו ^המתאי נקאי נצר ובוני ותודה אתיוהו למתי אמר להו מתי יהרג הכתיב ^ומתי אבוא ואראה פני אלוהים אמרו לו אין מתי יהרג דכתיב ^זמתי ימות ואבד שמו אתיוהו לנקאי אמר להו נקאי יהרג

הוא יתיב במחנה לוייה ואמר ליה רחמנא ^בהוצא את המקלל חוץ למחנה לוייה אל מחוץ למחנה הוכא רחמנא אבנים כתב בהו ובני ישראל עשו כאשר צוה ה' את משה הוה מיבעי ליה ^בחד לסמיכה וחד לדחיה אמרו ליה רבנן לרב אשי לדידך כל הני הוציא דכתיבי בפרים הנשרפים מאי דרשת בהו קשיא: אחד עומד כו': אמר רב הונא פשיטא לי יאחד אבן שנסקל בה ואחד עץ שנחלה בו ואחד סייף שנהרג בו ואחד סודר שנחנק בו כולן ^גמשל צבור מ"ט דמדרייה לא אמרינן ליה זיל וליתיה וליקטול נפשיה בעי רב הונא סודר שמוניפין בו וסום שרץ ומעמידן משל מי הוא כיון דהצלה מדידה הוא או דילמא כיון דבי דינא מחייבין למעבד בה הצלה מדידהו ותו הא דאמר ר' חייא בר רב אשי אמר רב חסדא ^דהיוצא ליהרג משקין אותו קורט של לבונה בכום של יין כדי שתטרף דעתו שנאמר ^התנו שכר לאובד ויין למרי נפש ותניא נשים יקרות שבירושלים ^ההיו מתנדבות ומביאות אותן לא התנדבו נשים יקרות משל מי הוא אחא בר הונא מרב ששת אמר אחד מן התלמידים יש לי ללמד עליו זכות וגשתתק מהו ^ומנפח רב ששת בידיה גשתתק אפילו אחד בסוף העולם נמי התם לא קאמר הכא קאמר מאי תא שמע דאמר רבי יוסי בר חנינא ^זיאחד מן התלמידים שזיכה ומת רואין אותו כאילו חי ועומד במקומו זיכה אין לא ^חזיכה הלא זיכה פשיטא לי אמר תיבעי לך: אפילו הוא כו': ואפילו פעם ראשונה ושניה והתניא ^טפעם ראשונה ושניה בין שיש ממש בדבריו בין שאין ממש בדבריו מחזירין אותו מכאן ואילך אם יש ממש בדבריו מחזירין אותו אין ממש בדבריו אין מחזירין אותו אמר רב פפא תרגומה 'מפעם שניה ואילך מנא ידעי ^טאמר אביי דמסרינן ליה זוגא דרבנן אי איכא ממש בדבריו אין אי לא לא ולימסר ליה מעיקרא אנב דבעית לא מצי אמר כל מאי דאית ליה: **מתני'** מצאו לו זכות פטרוהו ואם לאו יצא ליסקל ויכרוז יוצא לפניו איש פלוני בן פלוני יוצא ליסקל על שעבר עבירה פלונית ופלוני עדיו כל מי שיודע לו זכות יבא וילמד עליו: **גמ'** אמר אביי ^אצריך למימר ביום פלוני ובשעה פלונית ובמקום פלוני דילמא איכא ידיעי ואתו ומוזים להו: וכרוז יוצא לפניו: לפניו אין מעיקרא לא: ^בוהתניא בערב הפסח תלאוהו לישו ^בוהכרוז יוצא לפניו מ' יום קודם שהוא יוצא ליסקל על שכישף והסית והדיח את ישראל כל מי שיודע לו זכות יבא וילמד עליו ולא מצאו לו זכות ותלאוהו בערב פסח אמר עולא ותסברא בר הפוכי זכות הוא מסית הוא ורחמנא אמר ^גלא תחמול ולא תכסה עליו אלא שאני ישו ^דדקרוב למלכות הוה: ת"ר חמשה תלמידים היו לו לישו ^המתאי נקאי נצר ובוני ותודה אתיוהו למתי אמר להו מתי יהרג הכתיב ^ומתי אבוא ואראה פני אלוהים אמרו לו אין מתי יהרג דכתיב ^זמתי ימות ואבד שמו אתיוהו לנקאי אמר להו נקאי יהרג

⁸הכתיב ונקי וצדיק אל תהרוג אמרו לו אין נקאי יהרג ⁹דכתיב במסותרים יהרג נקי אתיהו לנצר אמר להו נצר יהרג ¹⁰והכתיב ונצר משרשיו יפרה אמרו ליה אין נצר יהרג דכתיב ¹¹ואתה השלכת מקברך כנצר נתעב אתיהו לבוני אמר להו בוני יהרג ¹²הכתיב בני בכורי ישראל אמרו ליה אין בוני יהרג ¹³דכתיב הגה אנכי הורג את בנך בכורך אתיהו לתורה אמר להו תודה יהרג ¹⁴הכתיב מזמור לתודה אמרו ליה אין תודה יהרג ¹⁵דכתיב זוכת תודה יכבדנני: אריב"ל

עין משפט ונר מצוה

ג א ב מ"י פט"ו מהל' סנהדרין ה"א סמג עשין קכ:
ד ג מ"י פ"ג מהלכות סנהדרין הלכה ג סמג עשין לח:
ה ד מ"י שם הלכה ב סמג שם:
ו ה ו מ"י שם הלכה ג:
ז ז מ"י שם פ"י הל"ג:
ח ח מ"י שם הלכה ד:
ט ט י ב ל מ מ"י שם פ"ג ה"א סמג שם:

פשוטה היא רב אשי אמר

משה רבינו היכן הוה יתיב במחנה לוייה ואמר הוצא את המקלל חוץ למחנה לוייה. אל מחוץ למחנה ישראל ויוציאו את המקלל לעשייה (א) חד לסמיכה וחד לדחיה אמרו ליה רבנן והאלי ואתה מוציא הוצא לדרשה הני כוליהו הוצא דכתיבי בפרים הנשרפים מאי דרשת בהו קשיא: **ואחד** עומד על פתח בית דין והסודרין בינו והסוס דחוק ממנו כדי שיהא רואהו כו' אמר רב הונא פשיטא לי אחד אבן והסוס דחוק ממנו עץ שנחלה בו וכן סייף שנהרג בו וסודר שנחנק בו כולן משל צבור אלא סודר שמוניפין בו וסוס שרץ בו משל מי כיון שביד חיובין לעשות לו הצלה משלהו עושין או דילמא כיון דהצלה מדידה הוא מדידה היא ולא איפשטא: **אבל** קורט של לבונה שהיו משקין את היוצא ליהרג כדי שתטרף דעתו עליו נשים יקרות שבירושלים היו מתנדבות משלהן לא התנדבו משל מי. תרגמה רב רבאי מרוב זין. מסתברא משל צבור שנאמר תנו שכר לאובד: **א"ר** יוסי ב"ר חנינא אחד מן התלמידין שזיכה ומת רואין אותו כאילו הוא חי ועומד במקומו. אפילו אמר שיש לי ללמד על עצמי זכות מחזירין אותו אפילו ד' וה' פעמים. ובלבד שיהא ממש בדבריו מצאו לו זכות פטרוהו ואם לאו יוצא ליסקל והכרוז יוצא פלוני בן פלוני יוצא ליסקל על שעבר עבירה פלונית ופלוני עדיו כל מי שיודע לו זכות יבא וילמד עליו: ^אוצריך למימר ביום פלוני ובשעה פלונית ובמקום פלוני דילמא איכא ידיעי ואתו ומוזים להו: וכרוז יוצא לפניו: לפניו אין מעיקרא לא: ^בוהתניא בערב הפסח תלאוהו לישו ^בוהכרוז יוצא לפניו מ' יום קודם שהוא יוצא ליסקל על שכישף והסית והדיח את ישראל כל מי שיודע לו זכות יבא וילמד עליו ולא מצאו לו זכות ותלאוהו בערב פסח אמר עולא ותסברא בר הפוכי זכות הוא מסית הוא ורחמנא אמר ^גלא תחמול ולא תכסה עליו אלא שאני ישו ^דדקרוב למלכות הוה: ת"ר חמשה תלמידים היו לו לישו ^המתאי נקאי נצר ובוני ותודה אתיוהו למתי אמר להו מתי יהרג הכתיב ^ומתי אבוא ואראה פני אלוהים אמרו לו אין מתי יהרג דכתיב ^זמתי ימות ואבד שמו אתיוהו לנקאי אמר להו נקאי יהרג

(א) נמצא דחפך דבכרי רבינו וצ"ל ובני ישראל עשו כאשר

זוהי את מה שגיי' לעשייה וחד לסמיכה טו'

ב) עיין בציגרת רב שריאל גאון

ד"ה ולפוס הכין איתוספא

היכלא וכו' ותמלא כי הוא היה

אחד מרבנן סבוראלי אשר

הוסף דבכרי בגמ':

עין משפט
נר מצוה

י א ב מ י פ י ג מ ה ל
סנהדרין ה"א סנה עשין נח:

רבינו חננאל

למימר הכרוז ביום פלוני בשעה פלונית במקום פלוני א. אמר ר' יהושע בן לוי כל המתודה וזוכה יצרו מעלה עליו כאילו כיבד הקב"ה בעה"ז ובעוה"ב שנאמר זוכת תודה יכבדני [ואמר ריב"ל] בזמן שבית המקדש קיים אדם מקריב עולה שכן עולה בידו מנחה שכן מנחה בידו אבל מי שדעתו שפלה מעלה עליו הכתוב כאילו הקריב הקרבנות כולן שנאמר וזבחי אלהים רוח נשברה ותא עוד אלא שאין הפלחו נמאסת שנא' לב נשבר ונרעה אלהים לא תבוח: [מתנ"י] [נהיה] רחוק מבית הסקילה ד' אמות אומרים לו התודה שכן דרך כל המומתין מתווהין שכל המתודה יש לו חלק לעוה"ב שכן מצניו בעכן כר: ת"ד אין נא אלא לשון בקשה כר. אמר רבינא שחודי שחודי יהושע לעכן בדברים בני שים נא כבוד לה' אלהי ישראל ותן לו תודה את לו תודה והיפטר מיד ויען עכן את יהושע ויאמר אמנה אנכי חטאתי לה' אלהי ישראל וכזאת וכזאת עשיתי ואמר ר' יוחנן משום ר' אלעזר ב"ר שמעון בה' חרמים מעל ד' בימי משה וא' בימי יהושע. פ' בחרם מדין. ובהרם כנעני מלך עיר. ובהרם סיוחן. ובהרם עוג. אלו בימי משה. ובהרם יירחו בימי יהושע הרי ה' וכן פירשם ר' תנחומא בתלמוד ארץ ישראל ואמר ר' יוחשב סיוחן ועוג א' ואקשי' וכיון שעבר בכל אלה בימי משה רבינו מאי טעמא לא איענש עד השתא א"ר יוחנן מפני שלא ענש על הנסתרות עד שעברו הירדן. כתנאי הנסתרות לה' אלהינו והנגלות לנו הוא ולבנינו וגו' ג) וא"ר יוסי לעולם [לא] נענשו ישראל על הנסתרות ולא [על] עונשין שבגלוי ואלו שעבר בימי משה גלויים היו לרבים לפיכך לא נענשו בהן. ובימי יהושע לא ידעו אלא אשתו בלבד אינן נסתרות דהא ידעא אשתו וגלויין גמי אינן דהא לא ידעו בו ירבים: פ' דילטור בלשון יין

א) כד"י נמתק כגן אחס שזכות ג) [מדברי רבינו נראה שהיה לו ג' אחרת גמ' אלתם גירסא ז"ריה נילור וז"ע]

מג:

אַל תוציא אֵעֶז. אף על גז דבחלוקת הארץ היו אורים ותומים: **בזאת ובזאת**. הא דלא מרבינן חרמים הרבה כדדריש [לעיל דף כא]. גזי כהנה וכהנה לפי שלא היו כ"כ מלחמות במדבר שנוכל לרבות שמעל במרמים: **מִלֵּמַד שְׂאָ עֲנֵשׁ עַל הַנִּסְתָּרוֹת** עד שעברו את הירדן. כך כמזב צרוז ספרים וקשה דהא אי לאו הנקודה ה"א דלא נענש אפילו אחר שעברו דהכי משמע פשטיה דקרא הנסמרות לה' אלהינו ולא לנו עונש לדבר וא"כ באתה נקודה לדרוש דמשעברו ענש ולכן גרים צקונטרס מלמד שענש הקצ"ה על הנסמרות משעברו ונקודה דע"י"ן שצעד פ"ה דלחלק באתה דלא תימא מעולם המה לנו ולבנינו אלא מעתה מתחלת מדה זו ותנהג עד עולם וקשה דכלאז נקודה דע"י"ן הייתי יכול לומר כן דא"כ לא נכתוב אלא הנסמרות והנגלות לנו ולבנינו עד עולם וע"כ מדכתיב לה' אלהינו וכתבי נמי נקודה י"ש לי לדרוש שמיאס ו"ל לפי שיטתו דע"י"ן שצעד נקוד כדי לנקד ו"א אותיות כנגד ו"א אותיות שצנש לאשמועינן שהנקודה ראויה להיות על השס למעט משום דמעתה גס הנסמרות לנו ולבנינו אלא שאין דרך לנקוד את השס: **סֵאמֶר לַיה' נַחֲמִיה וְכִי עֲנֵשׁ עַל הַנִּסְתָּרוֹת** את האחרים **אֵעֶזֶם** והלא כבר נאמר עד עולם.

אפטורא דנסמרות קאי דעד עולם תנהוג מדה זו דלחיוצא דנגלות לא אינטריך דעונש הנוהג עתה פשיטא שניהוג עד עולם אלא הנקודה למדתך לחיוצ דנגלות לא נהגה אלא מכאן ואילך ולכן ניקדה ו"א אותיות כמנין אותיות של השס לומר כך שאף הנגלות לשס דהיינו קודם שעברו את הירדן עד שלא קיבלו ערבות ור"ת מקיים גירסת הספרים והנסמרות לה' אלהינו לאו היינו פשטיה דקרא דאין לך עונש בדבר אלא כלומר הנסמרות שאין מכיר צדן אלא השס והנגלות שניהס לנו ולבנינו ליענש עליהס ונקוד על לנו ולבנינו למימר שאין גזירת מדה זו נוהגת לעולם אלא משיעברו את הירדן ולא קודם ואס היה נקוד על כל עד אז לא היה נקוד על עד כלל ה"א דצין נסמרות וצין נגלות כך דינס לכך ניקד ע"י"ן שצעד חזי התיבה לומר לך חזיין לעולם וחזיין משעברו ומסתברא דנסמרות

שנים בימי משה ואחד בימי יהושע

משום ר' אלעזר בר' שמעון ואחד בימי יהושע

שנאמר אנכי הטאתי וכזאת וכזאת עשיתי רבי יוחנן אמר משום ר' אלעזר בר' שמעון חמושה ארבעה בימי משה ואחד בימי יהושע שנאמר אנכי הטאתי וכזאת וכזאת עשיתי ועד השתא מאי טעמא לא איענוש א"ר יוחנן משום ר' אלעזר בר' שמעון לפי שלא ענש על הנסתרות עד שעברו ישראל את הירדן כתנאי *הנסתרות לה' אלהינו והנגלות לנו ולבנינו עד עולם למה נקוד על לנו ולבנינו ועל עי"ן שבעד מלמד שלא ענש על הנסתרות עד שעברו ישראל את הירדן דברי ר' יהודה א"ל ר' נחמיה וכי ענש על הנסתרות לעולם והלא כבר נאמר עד עולם אלא כשם שלא ענש על הנסתרות כך לא ענש על עונשין שבגלוי עד שעברו ישראל את הירדן אלא עכן

נגמר הדין פרק ששי סנהדרין

וזהת אס יצרו. לאחר שהסימו לחטוא הוא וזבחו והורגו ושצ בתשובה ומתודה עליו. שני נויי"ן דריש לשני כדודים: **וזחי אלהים**. לשון רבים משמע: לא סנוה. אין דרכך לצוותו: **במתני' כזאת וכזאת עשיתי**. בגמרא מפרש שמעל במרמים אחרים: **שהוא מוומס**. שהעדים שקרים וצמחשצתם הרעה הרגוהו:

יכו כל אדם. אף החוטאים יכו אומרים כן לנקות את עצמן מן הצריות ויזיל לעו על העדים והדיינים: **גמ' שים נא כבוד**. נא בקשה: **דילטור**. רכיל: **אמר לו**. עכן: **יהושע נגורל אסה בא**. להורגני שלא צעדים: **צנקסה מתך**. היינו דקאמר ליה נא: **שחדיה צמיל**.

השמידו בשוחד דברים עד שהודה שכשאמר לו תן לו מודה סבור שאין מבקשין ממנו אלא הודאה ולא ירהגוהו: **אנכי טטאסי**. צמעל זה: **וכזאת וכזאת עשיתי**. הרי שלשה: **שנים צימי משה**. אותה של כנעני מלך ערד דכתיב (צמדנר כא) וידר ישראל נדר וגו' והחרמתי את עריהס אסרוס עליהס צהנאה ויזולא צו עשה בעצירות אחרות ולא נתפרסמו: **מאי טעמא לא איענוש**. ישראל על מעלימו כי היכי דליענוש השמא: **לפי שלא ענש**. המקום את לדיקס: **שצירסאל: על הנסמרות**. שציד עוצרי עצירה אלא על העצירות הידועות: **עד שעברו אס הירדן**. ושעמו וקצלו עליהס צרכות וקללות צהר גריזים וחר עיצל ועעשו ערצים זה צוה כדאמרין במסכת סוטה (דף ל:) מיד נענשו זה על זה ואפי' לא ידע לו צעצירות שציד מצויו וצימי עכן צבר עברו את הירדן: **מלמד שלא ענש על הנסמרות עד שעברו כו'**. נראה לי דה"ג מלמד שענש על הנסמרות משעברו. ולמאי דגרס נמי שלא ענש עד שעברו היא היא והכי קאמר מלמד שמה שלא ענש על הנסמרות לא נהג אלא עד שעברו אצל משעברו ענש. והכי דרשינן לקרא הנסמרות לה' אלהינו משמע עליו לצקש עלצון העצירה וליפרע מן העוצרים ואין עליו עונש צדצר: **והנגלוס** לנו. קולר מלוי צזואר כולנו. ואי לאו נקודה הוה אמינא כך היא המדה לעולם באתה הנקודה לדרוש דאין מדה זו נוהגת לפוטרו מן הנסמרות אלא עד שעברו את הירדן והיה לו לנקוד את הנקודה הזאת על לה' אלהינו ללמד שלא עד עולם הן לה' אלהינו אצל לאו אורח ארעא לנקוד את השס ונקוד על לנו ולבנינו לומר שאין כגן מקומו ממש אלא למעלה מן הנגלות נמי יתן לדרוש כך הנסמרות לה' אלהינו ולנו ולבנינו שאף אנו נענשים ומיהו אי הוה כתיב ליה הכי הוה משמע דאף קודם שעברו את הירדן נמי להכי פלגיניהו ונקד לומר דלכאן ולכאן הוא נדרש ולומר לך דעד השמא צסוף ארצעים שנה שנאמר להס מקרא זה

יכו כל אדם. אף החוטאים יכו אומרים כן לנקות את עצמן מן הצריות ויזיל לעו על העדים והדיינים: **גמ' שים נא כבוד**. נא בקשה: **דילטור**. רכיל: **אמר לו**. עכן: **יהושע נגורל אסה בא**. להורגני שלא צעדים: **צנקסה מתך**. היינו דקאמר ליה נא: **שחדיה צמיל**. השמידו בשוחד דברים עד שהודה שכשאמר לו תן לו מודה סבור שאין מבקשין ממנו אלא הודאה ולא ירהגוהו: **אנכי טטאסי**. צמעל זה: **וכזאת וכזאת עשיתי**. הרי שלשה: **שנים צימי משה**. אותה של כנעני מלך ערד דכתיב (צמדנר כא) וידר ישראל נדר וגו' והחרמתי את עריהס אסרוס עליהס צהנאה ויזולא צו עשה בעצירות אחרות ולא נתפרסמו: **מאי טעמא לא איענוש**. ישראל על מעלימו כי היכי דליענוש השמא: **לפי שלא ענש**. המקום את לדיקס: **שצירסאל: על הנסמרות**. שציד עוצרי עצירה אלא על העצירות הידועות: **עד שעברו אס הירדן**. ושעמו וקצלו עליהס צרכות וקללות צהר גריזים וחר עיצל ועעשו ערצים זה צוה כדאמרין במסכת סוטה (דף ל:) מיד נענשו זה על זה ואפי' לא ידע לו צעצירות שציד מצויו וצימי עכן צבר עברו את הירדן: **מלמד שלא ענש על הנסמרות עד שעברו כו'**. נראה לי דה"ג מלמד שענש על הנסמרות משעברו. ולמאי דגרס נמי שלא ענש עד שעברו היא היא והכי קאמר מלמד שמה שלא ענש על הנסמרות לא נהג אלא עד שעברו אצל משעברו ענש. והכי דרשינן לקרא הנסמרות לה' אלהינו משמע עליו לצקש עלצון העצירה וליפרע מן העוצרים ואין עליו עונש צדצר: **והנגלוס** לנו. קולר מלוי צזואר כולנו. ואי לאו נקודה הוה אמינא כך היא המדה לעולם באתה הנקודה לדרוש דאין מדה זו נוהגת לפוטרו מן הנסמרות אלא עד שעברו את הירדן והיה לו לנקוד את הנקודה הזאת על לה' אלהינו ללמד שלא עד עולם הן לה' אלהינו אצל לאו אורח ארעא לנקוד את השס ונקוד על לנו ולבנינו לומר שאין כגן מקומו ממש אלא למעלה מן הנגלות נמי יתן לדרוש כך הנסמרות לה' אלהינו ולנו ולבנינו שאף אנו נענשים ומיהו אי הוה כתיב ליה הכי הוה משמע דאף קודם שעברו את הירדן נמי להכי פלגיניהו ונקד לומר דלכאן ולכאן הוא נדרש ולומר לך דעד השמא צסוף ארצעים שנה שנאמר להס מקרא זה

יכו כל אדם. אף החוטאים יכו אומרים כן לנקות את עצמן מן הצריות ויזיל לעו על העדים והדיינים: **גמ' שים נא כבוד**. נא בקשה: **דילטור**. רכיל: **אמר לו**. עכן: **יהושע נגורל אסה בא**. להורגני שלא צעדים: **צנקסה מתך**. היינו דקאמר ליה נא: **שחדיה צמיל**. השמידו בשוחד דברים עד שהודה שכשאמר לו תן לו מודה סבור שאין מבקשין ממנו אלא הודאה ולא ירהגוהו: **אנכי טטאסי**. צמעל זה: **וכזאת וכזאת עשיתי**. הרי שלשה: **שנים צימי משה**. אותה של כנעני מלך ערד דכתיב (צמדנר כא) וידר ישראל נדר וגו' והחרמתי את עריהס אסרוס עליהס צהנאה ויזולא צו עשה בעצירות אחרות ולא נתפרסמו: **מאי טעמא לא איענוש**. ישראל על מעלימו כי היכי דליענוש השמא: **לפי שלא ענש**. המקום את לדיקס: **שצירסאל: על הנסמרות**. שציד עוצרי עצירה אלא על העצירות הידועות: **עד שעברו אס הירדן**. ושעמו וקצלו עליהס צרכות וקללות צהר גריזים וחר עיצל ועעשו ערצים זה צוה כדאמרין במסכת סוטה (דף ל:) מיד נענשו זה על זה ואפי' לא ידע לו צעצירות שציד מצויו וצימי עכן צבר עברו את הירדן: **מלמד שלא ענש על הנסמרות עד שעברו כו'**. נראה לי דה"ג מלמד שענש על הנסמרות משעברו. ולמאי דגרס נמי שלא ענש עד שעברו היא היא והכי קאמר מלמד שמה שלא ענש על הנסמרות לא נהג אלא עד שעברו אצל משעברו ענש. והכי דרשינן לקרא הנסמרות לה' אלהינו משמע עליו לצקש עלצון העצירה וליפרע מן העוצרים ואין עליו עונש צדצר: **והנגלוס** לנו. קולר מלוי צזואר כולנו. ואי לאו נקודה הוה אמינא כך היא המדה לעולם באתה הנקודה לדרוש דאין מדה זו נוהגת לפוטרו מן הנסמרות אלא עד שעברו את הירדן והיה לו לנקוד את הנקודה הזאת על לה' אלהינו ללמד שלא עד עולם הן לה' אלהינו אצל לאו אורח ארעא לנקוד את השס ונקוד על לנו ולבנינו לומר שאין כגן מקומו ממש אלא למעלה מן הנגלות נמי יתן לדרוש כך הנסמרות לה' אלהינו ולנו ולבנינו שאף אנו נענשים ומיהו אי הוה כתיב ליה הכי הוה משמע דאף קודם שעברו את הירדן נמי להכי פלגיניהו ונקד לומר דלכאן ולכאן הוא נדרש ולומר לך דעד השמא צסוף ארצעים שנה שנאמר להס מקרא זה

עכן

מסורת הש"ס

א) נסוטה ה: ע"ש,
ב) צרכות ט. נלקמן פט:
ג) סוטה י"ג, א) לעיל יא.,
ד) נ"ל אחר ד"ה (והנגלות),
ה) רש"ל כתב דרך פס דלעיל הוא דיבור אמת,

תורה אור השלם

- ↑ זבח תודה יכבדני וְשֵׁם דָּרָךְ אֶרְאֻנוּ בִּישׁע אֱלֹהִים: תהלים ג כג
- ↑ זבחי אֱלֹהִים רוח נשברה לב נשבר וְנִדְרָה אֱלֹהִים לֹא תבֹּחַ: תהלים ג ט
- ↑ וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל עָקֹב בְּנֵי שִׁים נָא כְבוֹד לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְתֵן לוֹ תוֹדָה וְהָגֵד נָא לִי מַה עָשִׂיתָ אֶל תְּבוּחַת מִפְּנֵי: יהושע ז ט
- ↑ וַיֵּעַן עָקֹב אֶת יְהוֹשֻׁעַ וַיֹּאמֶר אֲמָנָה אֲנֹכִי חָטָאתִי לַיהוָה יִשְׂרָאֵל כִּי יוֹשֻׁעַ זִכְרוֹת יְבוֹאֵת וְקוֹזָאת יְהוֹשֻׁעַ ז כ
- ↑ וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ מַה עָבַרְתֶּנוּ יַעֲקֹבָרְךָ יְיָ בְּיוֹם הַזֶּה וַיִּדְגַּמּוּ אֹתוֹ כָּל יִשְׂרָאֵל אֲבָן וְיִשְׁרָפוּ אֶתָם בָּאֵשׁ וַיִּסְקְלוּ אֹתָם בְּאֲבָקִים: יהושע ז כה
- ↑ חָטָא יִשְׂרָאֵל וְגַם עָבְרוּ אֶת בְּרִיתִי אֲשֶׁר צִוִּיתִי אוֹתָם וְגַם לָקְחוּ מִן הַחֵרֶם וְגַם גָּבְדוּ וְגַם בָּחֲשׁוּ וְגַם שָׂמוּ בְּכִלְיָהֶם: יהושע ז יא
- ↑ אֵף בְּגוֹרֵל יִחְלַק אֶת הָאֶרֶץ לַשְׁמוֹת מִשּׁוֹת אֶתָם יִחְלַל: במדבר כו נה
- ↑ הַנִּסְתָּרוֹת לִי אֲלֹהֵינוּ וְהַנִּגְלוֹת לָנוּ וּלְבָנֵינוּ עַד עוֹלָם לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת: דברים כט כח

